

Rudar izhaja trikrat na mesec in sicer prvi, drugi in četrti četrtek v mesecu z datumom naslednjega dne. Naročnina za celo leto 4 K, pol leta 2 K in četrt leta 1 K. Posamezne številke po 10 v.

RUDAR

Reklamacije so proste poštnine. Nefrankirana pisma se ne sprejmejo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani Ilirska ulica 22, prvo nadstropje

..... Glasilo slovenskih rudarjev.

Ponosen mora biti delavec na organizacijo in delati v njej s tovariši zase in za svoje!

Še en nasprotnik.

Pod tem naslovom je znani sodrug Abditus napisal članek o velikem socialnem zlu alkohola, o njegovem neizmerno škodljivem vplivu na telesni in duševni organizem človeka, vsled česar se mora zavedno delavstvo že iz svojega načelnega stališča boriti proti alkoholizmu kot kapitalistični instituciji, proti uživanju, ne pa proti pijancu.

Abditus piše:

Moderni proletarijat sreča skoraj pri vsakem koraku kakega novega sovražnika, kako novo ustanovo stare družbe. Proletarijat razrednega naziranja ima jasno načrtano pot, katera se zrcali ravno v njegovem razrednem naziranju. To naziranje je za koristi proletarijata. Koristi nove bodoče družbe so namreč tudi koristi proletarijata in obratno.

Iz tega enotnega naziranja so vzklila malone vsa dejanja modernega proizvajalca, in kdor priznava to temeljno razredno naziranje, priznava tudi razredni boj in z njim tudi današnje enotno taktiko socialistov. Ta logika je železna.

Če je proletarijat nastopil na svobodno šolo — je storil to zaradi svojega razrednega naziranja, to je zaradi svoje koristi; če je socialistični proletarijat v prvih vrstah bojevnikov za popularizacijo vede in znanosti in eden prvih nositeljev svetovnega naziranja — to je zaradi svojih koristi, zaradi svojega razrednega naziranja. Ne rečem, da je egoizem edini pogoj in pogoj vsemu proletarskemu delu, ali najmočnejši je. Ta egoizem je namreč najmočnejša sila napredka posameznika. Čemu bi torej tajili, kar obstoji in o čemur se lahko prepričamo vsako minuto? Če stara družba izvaja iz egoizma rop in nasilje, izvaja proletarijat kot nositelj nove družbe, bodoče kulture iz egoizma svobodo in ljubezen in bratstvo.

Egoizem stare družbe je neorganiziran, novi egoizem pa se potem spolnitve organizacije človeške družbe plodonosno naloži, za posameznika in za družbo.

Iz tega vedno naraščajočega egoizma, ki temelji na razrednem naziranju, pa prihajajo tudi vedno novi nasprotniki. In ko človek misli, da je prišel že do konca, do vrha, od koder ni nobene poti več naprej, kjer se jenja vsak napredek, se pojavi nov sovražnik, nasprotnik, in boj se prične znova.

Eden takih momentov je bil v zadnji polovici XIX. stoletja pričetek boja proti alkoholizmu. Ko je proletarijat prišel v svojem razvoju na gotovo višino, kjer se je njegov svetovni razredni nazor razširil, je zagledal med svojimi pomožnimi nasprotniki tudi — alkoholizem. Dolgo je taval po temi in ni videl

demona, ki je kruto mesaril posebno med njim, proletarijatom. Ko ga je zagledal, se je pričel boj, obenem pomnožen boj proti kapitalistiški družbi.

Danes ni treba več dokazovati, da je čezmerno vživanje pijač škodljivo telesu in duhu. Kdor je videl prihajati na vojaške nabore nekdanj korenjaške kmetiške fante, se je lahko prepričal o tem. Majhni, suhi, blede — znaki prezgodnjega, pretežavnega fizičnega dela in čezmerno vživanje žganja. Mestni ljudje, živeči v prahu in dimu, zaduhlih stanovanjih, prašnih delavnicah, vedno sklonjeni in pitani s slabo hrano — kdo se bo čudil, da so slabotni in blede in jetični? In vendar koliko jih je med njimi, ki bi ne bili to, kar so postali, če bi se znali boriti proti neumevnemu, čeznatornemu zavživanju alkoholičnih pijač.

Glavno pa, kar izziva proti alkoholizmu, so nasledki čezmernega vživanja opojnih pijač.

Poglejmo v sodno dvorano: Kmetijski fantje so se sporekli, stopili, ubili kakega svojega tovariša ali saj težko ranili, pohabili. Zakaj so to storili? Sami vam odgovore, da so bili pijani od žganja itd. Nasledki so, da enega ponese v mrtvašnico ali bolnišnico, druge pa v ječo. Pomislimo sedaj, koliko takih slučajev se dogaja vsak dan na svetu. Vzemimo, da sta pri vsakem slučaju samo dva, ki sta odtegnjena produkciji in koristnemu delu. V sto slučajih je štiristo rok manj v proizvajanju. Če pritejemo k temu še razne sodne stroške, trpljenje in pokvarjenost po ječah, žalost po rodbinah, solze matere ubitega sina, zaprtega sina... koliko gorja!

Poglejmo delavca! Koliko jih je, ki se redno opijajo, se potem valjajo po jarkih, razbijajo svojo borno opravlo po svojih slabih stanovanjih, uničujejo, trgajo svojo obleko, katero so si težko prislužili, prigarali! Ko so trezni, se kesajo vsega tega; kesajo se tudi, da so v pijanosti pretepevali svojo ženo, deco, napravljali sramoto celi družini, a moči nimajo reči: Ne bom več tak, ne bom več žival! Vprašaj jih, zakaj delajo tako, zakaj se redno nalivajo s poljvko, s hudičevno vodo — žganjem — in ne bodo ti vedeli odgovora.

Spominjam se na neki tak slučaj. Mož se je redno ob sobotah, ko je prejel svoj tedenski zaslužek, nafil z žganjem, potem razbijal doma kakor besen, kar mu je prišlo pod roko, in nemnogokrat zapodil v zimni celo družino ponoči iz hiše, da so morali iskati stanovanja drugje. Ta mož je bil sicer dober človek, in njegova žena mi je pravila, da je bil dober mož in oče, dokler ni začel piti žganja. Spramim torej tega moža nekoč, zakaj se do nezavesti opija. Pravi mi: Veste, gospod, človek pozabi na vse križe in težave in se vsaj za

par ur odtegne temu žalostnemu življenju. — Pijanec je končal v blaznici!

To je vendar čudno. Opija se, da pozabi na revščino, kakor da potem ni še hujshe. Ne misli, da je njegova revščina še večja, da je žalostno življenje še žalostnejše, kolikor bolj ga dobiya v kremplje demon alkohol. In gorje mu, če ni spregledal o pravem času in ni imel toliko moči, da je zmagal samega sebe in se preporodil. Ječe, strašne bolezni, zgodnja smrt in kletev otrok ob njegovem grobu, katerim je dal slabo in kratko življenje. In odstotek otroških življenj reši medicinska voda, alkoholizem staršev jih pa 100 odstotkov ubije.

Zopet drugi zavživajo alkohol zaradi telesne slabosti, odnosno moči. Velik del delavstva je še danes v veri, da opojna pijača da človeku moč, odnosno mu jo okrepi, pomnoži. To naziranje sem srečal že neštetokrat, posebno med delavci z napornim fizičnim delom, med kamnarskimi delavci, težakli, hlapci, zidarji, tesarji, rudarji.

Danes je že veda dokazala, da je to naziranje ničevno. Vžitek alkohol človekovo moč vedno manjša, omejuje. Če pogledate izpitega človeka, vidite, da je fizično čisto oslabel. Pač pa je res, da vživanje opojnih pijač vstvarja fantazijo in jo pomnožuje. Navaden človek potem misli, da je ta fantazija moč, kar pa nikakor ni res. Umetniki pač delajo mnogokrat s fantazijo in zato jim služi dostikrat opojna pijača. Nasprotno pa delavcu, ki dela z razumom ali pa s fizično močjo, alkohol le škoduje.

Alkoholizem je ravno tako del kapitalistiške družbe kakor militarizem, prostitucija itd. Zato se za boj proti alkoholizmu more ogrevati le oni, ki mrzi današnji sestav družbe, le oni, ki vidi v tem sestavu nepopolnost. Če se malo ozremo v življenje, vidimo, da se takozvani »boljši krogi«, intelignca, ki potrebuje morale ravnotako, kakor ljudstvo kruha, opija in naliva z najboljšimi žganimi in nežganimi pijačami. Ljudstvo zato pravi, če se visoki gospodje opivajo, zakaj bi se pa mi ne?

Odtod ona velika reka onemoglosti in popolne moralne pokvarjenosti.

Od čezmernega vživanja degenerirani nositelji današnjega sistema so ravno oni živelj, proti kateremu je naperjeno razredno naziranje proletarijata.

Če postane ta zavest, razredno naziranje vsega, ljudstvo ne bo več seldilo zgledu moralno propadle buržvazije. Boj proletarijata proti alkoholizmu mora biti načelen. Proletarijat ne sme svojega načelnega boja nikdar zatajiti. Če se bojuje proti monarhiji, se bojuje proti nji, kakor je tako lepo dokazal Bebel, kot proti

LISTEK.

Od Dunava do Vardarja.

Spisal Hugo Šule, poslovenil Ivan Tokan.

(Dalje.)

Da bi oficirji trpeli poleg sebe navadnih vojakov v vagonu, ki je njim namenjen, tega si pri nas seveda niti misliti ne moremo, tem manj pa, da bi se jih navadni vojaki tako tiščali kakor sem to videl tukaj. Poleg tega so imeli oficirji med seboj še ranjenega tovariša, katerega je pri Egri Palanki oplazilo nekaj kosov od šrapnela. Vrhutega ni bil ranjenec nihče drugi kakor stotnik Sindjelič, kojega ime slovi po celi Srbiji, pravnik najslavitejšega srbskega revolucionarnega junaka, ki je nekdanj, ko so Turki vdrli v utrjeni Niš pognal trdnjavo v zrak in kojega mučeniško smrt še danes izpričuje gomila, ki so jo iz samih človeških glav pozneje napravili Turki. Pravnik, stotnik Sindjelič sam pa je pred Skadrom kot edini oficir, ki je ostal pri življenju, na čelu nekega bataljona, katerega je turški ogenj strašno skrčil, kljuboval pozno do noči turškemu izpadu, drugo jutro pa je v okrilju goste megle izvršil tako drzen protinapad, da se je

moral pet bataljonov močan sovražnik nazaj umakniti. Za to svoje junaško delanje je bil imenovan za stotnika.

Toda niti v pričo tega dejstva, ter v pričo njegove slave in ran mu ni prišlo na misel, da bi sam sebi prisvajal kake predprave pred navadnimi vojniki, ki so vdrli v vagon, ki je bil sicer uradoma določen oficirjem. Celo ona dva fanta, ki sta dopoldne na mostiču vagona streljala iz revolverja, sta se sedaj vozila v prvem razredu. Enega izmed njih je polagoma premagala utrujenost in videl sem ga kako je zgojzden v množico stoje kmalu zaspal. Kmalu na to je njegovemu zgledu sledil neki debeli desetnik družega poziva z gladko obritim obrazom, ki je bil kakor sem slišal ravnatelj narodnega gledališča v Šabacu ali Kragujevacu. Natančno si ime dotičnega mesta nisem zapomnil.

Šele pozno v noči je vlak dospel v Niš. Tukaj je nekaj potnikov izstopilo. Med njimi tudi dalmatinski zdravnik, stotnik Sindjelič in neki stari gospod, ki mi je z njegovim znanjem nemščine zelo postregel v občevarstvu z oficirji, ki so nemški jezik večinoma le težko obvladovali.

Z njegovo pomočjo mi je bilo omogočeno dobiti vpogled v njihove misli. Snov pogovora, ki se je vso pot, tje do Niša vršil, so tvorile do malega izključno le grozodejstva Bolgarov.

Dobil sem vtis, da so grozodejstva, ki so jih zagrešili Bolgari, poleg kolere postali sploh glavni predmet razgovorov v srbski armadi, ki na celotno razpoloženje vojaštva neznansko vplivajo. Skromno sem si dovolil staviti vprašanje, če srbski vojaki, kadar so razkačeni, v sovražnikovi deželji morda ravno tako ne gospodarijo, kar pa so mi odločno zanikali. Slisal sem celo argumente, s katerimi se me je skušalo prepričati, da srbski vojak sploh ne dopušča, da kdo v njegovi navzočnosti izvrši kako grozodejstvo, tem manj pa, da bi ga izvršil sam. »Bolgari,« tako mi je dejal eden izmed oficirjev, »so kar se tiče njihovih množic, odločno surovejši narod kakor smo mi, dasi je njihov materijelni napredek vzbudil v Evropi mnenje, da so bolj naobraženi in kultivirani od nas. To mnenje pa je zelo napačno.« In sedaj mi je pravil nekaj, kar sem v Srbiji vedno in vedno slišal. »Bolgari« je takorekoč padlo vse v naročje kakor darilo bogov, nasprotno smo si morali mi, vse kar imamo, preko tisočerihih zaprek priboriti, Nikoli se Bolgari Turkom niso upirali, vedno so bili njihovi najzvestejši podložniki in špijoni, za kar so jih Turki seveda gladili in božali. Rusi so jim prinesli svobodo, za katero jim ni bilo treba sprožiti niti ene puške. Poleg tega so takoli dobili ustavo, armado, oficirski zbor, železnice, učitelje in šole, kratkoma vse kar mo-

Iz razprave, ki se je tega dne pred imenovanem sodišču vršila je posneti, da je pri dotičnem pretepu igral glavno vlogo alkohol, torej pijača.

Neko nemško nacionalno pevsko društvo je dne 11. septembra imelo v gostilni g. Kohl vajo, in kakor je že pri hajlovskih pevskih društvih navada, so pevci tega društva tudi pri ti priliki spraznili sod piva. In ker je bila pijača zastoj, so si dotičniki svoja hripava nacionalna grla precej pridno zalivali. Oba paznika, Leks in Marra in še trije drugi delavci, sta bila posebno žejna vsled česar sta vztrajala do zadnjega, kajti po njihovem mnenju se ni smelo zgoditi, da bi morda le ena kapljica ostala v sodu. Na ostanke te ne morda pevske, temveč pivske družbe je naletel Kilijan Pojdinger, s katerim sta oba do dobrega napita paznika začela takoj prepir. Ko so pripravljali drugi nekoliko pomirili in je bilo gratis piva konec, so vsi skupaj zapustili gostilno in zgledalo je, kakor da so se namenili domov. Slučaj pa je hotel, da je Pojdinger ob eni uri po noči potoma vnovič naletel na oba paznika. To priliko je 29 let stari paznik, ki je mimogrede rečeno obiskoval tudi rudarsko akademijo v Ljubnu, porabil, in je rudarja Kilijan Pojdingerja dobrega pretepel. Ko se mu je pri udrihanju ob Pojdingerjevo glavo zlomila palica, si je od svojega kumpana izposodil še jeckeno palico in tudi s to udrihal po Pojdingerju tako, da se je tudi palica razleteja. Oba paznika in še dva druga nemško nacionalna delavca, ki sta se nahajala v družbi prvih, sta skušala stvar zasukat tako, kakor da bi Pojdinger na nje bil počakal, da z njima obročna, kar pa se je izkazalo kot neresnično.

Sodna zdravniška preiskava je dognala, da se je Pojdingerju po osemdnevnem zdravljenju poznalo še deset vidnih ran in sicer sedem na glavi, druge pa na rokah in na hrbtu, katere so vse pohajale od močnih udarcev s palicami. Za svoje junastvo pravzaprav barabstvo, je bil paznik Martin Leks obsojen na čudovito milo kazen in sicer na štiri dni zapora. Poleg tega še mora plačati sodnijske stroške in Pojdingerju 50 K za prestane bolečine, kakor tudi izgubo na zaslužku in povrnitev škode na obleki. Soobtoženi paznik Edvard Marra je bil oproščen, ker se je dokazalo, da se on pretepa ni udeležil.

Inteligenca, ki se je gospodje pazniki na rudarskih akademijah navzemajo, je kakor videti, vsekakor čudna. Sicer pa smo napisali vse to le radi tega, da našim tovarišem dokažemo, kaj se zna posameznemu izmed njih zgoditi, ako se suče okoli ljudi, v kojih družbo ne spada.

Trieben. Zdi se, da si gospodje magnesianega obrata v Viču domišljjujejo, da so delavci tako neumni, da ne znajo presoditi, kaj je prav in kaj ne, drugače ne bi jim iz njihovega tukajšnjega rudniškega magacina prodajali za drag denar tako pivo, katerega bi včasih niti prašiči ne bi hoteli zavžiti. Kar naprej so pritožbe o nedostatkih kantine, ki jo opravlja gospa Ana Klarman, na dnevnem redu. Mnogokrat se dogaja, da je v pivu, ki ga ta gospa delavcem prodaja, namešana nesnaga in celo cunjce itd., tako, da je pivo v steklenicah, ki so zaprte s patentnimi zamaški v pravnem pomenu besede tako gosto, da bi se ga človek kmalu lažje najedel kakor pa napil. Ako obratno vodstvo v tem oziru ne bo napravilo kmalu red, tedaj bodo delavci čisto enostavno vsako tako brozgo poslali na c. kr. preizkuševališče jestvin in potem bomo videli, koliko časa še bo obstojala grda navada, ponujati delavcem zdravju škodljivo pivo. Sicer pa, od kdaj pa so prišli patentni zamaški zopet v veljavo? In tudi druge stvari so še, ki delavcem ne ugajajo. Tako na primer so gospodje v rudniškem magacinu poprej imeli vedno toliko časa, da so v knjižicah navajali ceno vsakemu nakupljenemu blagu posebej tako, da je delavec vselej lahko pregledal, če se vpisane postavke tudi vjemajo z nakupljenim blagom. Od meseca julija sem pa v magacinu zapisujejo v knjižice kar celoten znesek za vse nakupljeno blago skupaj. Tako postopanje je za nastavljene uslužbenice gotovo udobnejše, ampak delavcu je s tem vsaka kontrola onemogočena. Dandanes je že vsak brajnevček tako daleč, da svojim kupcem zapisuje v knjižici posebej kavo, sladkor, mast itd., kar se tiče količine in cene. Vsak torej natančno razvidi, koliko je posamezna stvar tehtala in koliko stane. Samo magacin v Viču ne zmore niti enega nastavljenca, ki bi bil od stroke, da bi trgovino vodil tako, kakor je to povsod drugod navada. Sicer pa se bodo magnesiani delavci, ki še vedno mislijo, da delavske organizacije in složnosti ni treba, kmalu prepričali, da se naha-

jajo na napačni poti. Le škoda, da morajo v mnogih slučajih podjetniki sami s svojim brezobzirnim postopanjem delavce šele do organizacije privedi. Pogostoma prihajajo šele tedaj, ko jim teče voda že v grlo in potem od organizacije zahtevajo čudežev, kadar pa se jim vse želje ne izpolnijo na mah, tedaj pa je ogenj na strehi. Ne pomislijo, da je le potom vztrajnega dela organizacije mogoče doseči zaželjenih uspehov.

Göriach pri Au-Seewiesenu. Tukajšnji premogovniki so last posestnika še drugih obratov Slame. Ker pa ta gospod ne more urejevati vse sam, je, kar je samo ob sebi razumljivega, nastavljal na svojih obratih gotovo število uradnikov. Do tukaj bi bilo vse v redu, če ti uradniki ne bi mislili, da so nastavljeni samo zagadeli, da podložne jim rudarje preganjajo z najraznovrstnejšimi nepotrebnimi šikanami. Njihova domišljija o svoji vsegamogčnosti presega že vse meje dopustnosti. V tej njihovi domišljivi mogočnosti so prišli tako daleč, da hočejo rudarje celo že prisiliti, da bi se odpovedali vsem državljanskim pravicom, ki jih avstrijski zakoni tudi rudarjem kot državljanom dajejo. Zgodilo se je, da je nek tukajšnji plezalec imel toli drzno čelo, da je tukaj vposlenim slovenskim rudarjem kar enostavno prepovedal obiskati nek rudarski shod, in jim je zažugal, da bodo iz dela odpuščeni, ako na shod pojdejo! Tako postopanje in ravnanje z rudarji od strani njihovih predpostavljenih je tem bolj nerazumljivo, ker je gospod Slama napram našemu zaupniku izjavil, da on nima prav nič proti temu, ako se delavci organizirajo, pri čem je sicer opomnil, da se v ti zadevi ne sme porabljeni nobena sila. Ker pa plezalci pretijo delavcem z odpustom, če pojdejo na sklicane shode, menimo, da imajo gospodje na vesti mnoge težke grehe in se boje, da bi znali ti njihovi grehi priti na kakem shodu v razpravo in da bi znali delavci napram tem raznim grehom gospodov storiti kak primeren sklep in zavzeti tozadevno primerno stališče. Vsekakor se gospodom zdi pripravnejše preprečiti delavcem vsako priliko sporazuma, kakor pa da bi zavzeli kako stališče napram njihovim šikanam. Skoraj neverjetno pa je, da se med nadzorovalnim osebjem najde dandanes še take ljudi, ki mislijo, da bodo s takimi pretinjami preprečili pristopanje rudarjev v svojo strokovno organizacijo. Najboljši in najpametnejši odgovor na to gonjo bo, ako bodo storili ravno nasprotno, ne oziraje se na želje gospodov, pridno obiskovali shode in se organizaciji pridružili. Za pristop v organizacijo imajo tukajšnji rudarji povoda več kot dovolj. Svoj čas na primer zaslužili so kopači po 6 K, danes pa pri največjem naporu zaslužijo kopači komaj po 4 krone. Pri tem pa si gospodje upajo še trditi, da so tukaj najboljši zaslužki izmed vseh rudnikov na okoli. Če bi bila to resnica, tedaj bi se tukajšnji rudarji gotovo ne bi tako hudo menjavali kakor se menjavajo. Menjavanja je toliko, da izgleda tukajšnji premogovnik kakor kaka preselelca postaja, na katero delavci prihajajo in po kratkem času zopet odhajajo. To menjavanje je pa posebno pod vodstvom sedanjega ravnatelja doseglo svoj vrhunec. Za ravnateljem pa v tem oziru prav nič ne zaostaja nadplezalec Štifter, ki v svoji modrosti rudarjem vedno svetuje, naj v jami le pridno delajo, da bodo potem že nekaj zaslužili. Da so delavci itak že napeli svojo delovno silo do skrajnosti, to temu gospodu še vedno ne zadostuje, najbrže misli, da jo je mogoče še za kako stopinjo več napeti, da bi potem na akordu zopet lažje nekaj vinarjev odtrgal. Tudi nedeljsko delo se tukaj nahaja v najbujnejšem cvetu. In da bi nedeljsko delo zadobilo svoje krone, je uprava premogovnika toliko nesramna, da plačuje odškodnino za nedeljsko delo ravno tako kakor za navadne šihte ob delavnikih. Na noben način ne bi škodovalo, če bi se rudniška oblast hotela enkrat prepričati, če je vse delo, katerega se tukaj v preobilni meri izvršuje ob nedeljah vselej res tudi potrebno. Da so tukaj mogle zavladati take razmere, tega so v gotovi meri tudi rudarji sami krivi, ker se pravočasno za organizacijo niso brigali. Pojavljajo se pa znaki, ki obetajo, da bo krenilo vprašanje organizacije na edino pravo pot, kajti tudi tukajšnji rudarji prihajajo polagoma do prepričanja, da ne bo brez organizacije šlo naprej, zato je tudi v tem oziru končno opažati razveseljav preobrat. Zdi se pa, da je to opazila tudi uprava. Od tod prihaja najbrže ono žuganje, katero smo zgoraj navedli. Da bi pa gospodje svoje žuganje tudi podprli, so, kakor smo izvedeli, res tudi enemu našemu zaupniku delo odpovedali; ker pa so se vsi njegovi tovariši zani postavili, so gospodje dotično

odpoved preklicali. Tako možato in solidarno postopanje se mora v interesu rudarjev samih le pozdravljati. Če bodo tamošnji tovariši vedno tako složno postopali in se tesno oklenili svoje strokovne organizacije, tedaj se tudi v gmotnem oziru bo dalo marsikaj v korist rudarjev ukreniti.

Razne vesti.

Železnica Belgrad-Jadransko morje. Iz Reke poročajo iz baje zelo dobro informiranega vira, da namerava Srbija pričeti z gradbo železnice od Belgrada do Jadranskega morja tako, ko bo ponehala kolera. Za pokritje stroškov za zgradbo te železnice je dobila srbska vlada s pomočjo Rusije večje posojilo. Med tem časom pa, ki preostaja še do začetka gradbe, bo 250 inženirjev preštudiralo celo progno. Železnica naj se zgradi z največjo naglico. Na Reki so mnenja, da bo ta nova srbska železnica silno škodovala reškemu pristanišču, ker so šli vsi produkti in vsi tovari, ki so bili namenjeni iz Italije v Srbijo, do sedaj čez Reko, kar bo pa potem seveda prenehalo.

Nezgode v rudniku. Dne 23. t. m. proti 11. uri ponoči, je sesulo v Rosenthalu graško-köfhlachške premogovne družbe rudarja Filipa Krauserja in Fr. Kostanjšeka. Po več ur trajajočem rešilnem delu so ju izkopali mrtva iz zemlje. Tudi nekega tretjega delavca je zasulo, toda samo do vratu in se je še mogel sam rešiti. Četrti delavec je pa ravno v trenutku, ko se je zasula zemlja, šel po vodo in je tako ušel smrti. Oblast sedaj, ko se je že zgodila nesreča, pridno preiskuje vzrok nesreče. Vse prepozno! — V fiskališki jami »Hercyma« premogovnika pri Bienenburgu v Braunšveigu se je dne 24. septembra pri menjavanju poludanske šihte pretrgala vrh dvigala, v katerem se je nahajalo dvajset rudarjev. Dvigalo z rudarji vred se je zrušilo na dno jame. Štirje rudarji so bili na mestu mrtvi, ostali pa težko poškodani.

Eksekucija delavcev. Glasom obstoječih zakonskih določb je mogoče za dosego plačanja davkov in javnih davščin sodnijsko zarubiti polovico mezde nestalno nameščenih, to je delavcev. Z Dunaja poročajo sedaj, da je finančno ministrstvo sodnijam in drugim uradam naročilo, da naj tega zakona, vbodoče ne vpoštevajo v polnem obsegu pri izterjatvi direktnih davkov, pristojbin in vojaških taks, marveč da naj se predlog za rubljenje že vnaprej omeji na odtrganje največ ene desetinke tedenske mezde. V posebnega uvaževanje vrednih slučajih, če ima dotični mnogo otrok, v slučaju bolezni, ali če ima prav majhen tedenski zaslužek, naj se pa sploh ne izvrši rubežen.

Podmorski kanal med Angleško in Francijo. »Echo de Paris« poroča, da se je razpoloženje za zgradbo podmorskega kanala med Angleško in Francijo v zadnjem času tako zelo zboljšalo, da bo načrt najbrže že v prihodnjih petih letih izvršen. V petih letih upajo zgraditi ta predor, ki bo veljal približno 400 milijonov frankov in v katerem bosta dva železniška tira, oddaljena petnajst metrov drug od drugega.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

One sodruga funkcionarje, ki nam za list za avgust še niso obračunali, prosimo, naj to čim prej store. Pravilnik »Unije« namreč določuje, da je za vsak mesec tekom prvih 14 dni prihodnjega meseca z glavno blagajno obračunati in samo ob sebi razumljivo je, da je ob ti priliki obenem tudi poravnati poslanj račun za »Rudarja«.

L. Jax & sin
Ljubljana
Dunajska cesta št. 17
priporoča svojo bogato zalogo
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji „Adler“.
Vozna kolesa.
Ceniki zastoj in franko.

Priporočamo našim KOLINSKO CIKORIJO!
-- gospodinjam --
== iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. ==